

maal paa samme Maade som Studsmaal, der indføres i Bogen, kunne forfalles, men mange heelt nye Studsmaal kunne skrives i Huusbondens Navn, ja, endog i en saadan Mand's Navn, hos hvem Vedkommende aldrig har tjent. Det vilde altsaa lette Adgangen og derved give en større Fristelse til Forfalskningsger med Hensyn til Studsmaal, naar disse ikke skulde indføres i Bogen, men gives paa løse Blade, forudsat, at det vilde komme i Brug at give saadanne Studsmaal paa løse Blade, og jeg tvivler ikke om, at det jo vilde blive Brug. Naar man antager Folk til Arbejde, som man ikke kender, saa søger man, og det ikke alene, hvor det er Lyende, man vil antage, men ogsaa, naar det er Folk i andre Stillinger, Oplysninger om deres Forhold tidligere, og hvorledes de have udført deres Tjeneste; og i de højere Classer faaer man hyppigt Studsmaal paa løse Blade. Om Folk, der søge Embeder og slike Bestillinger, gjælder det samme, og navnlig vil det ofte i mange Forhold være af yderste Bigtighed at producere Studsmaal. Altsaa vil det ikke falde bort, om Studsmaalet vil blive givet paa løse Blade. Men; naar man paa Grund af den offentlige Interesse ikke affafer Studsmaalsbøger, maa jeg af de Grunde, som indeholdes i Udvalgets Betænkning, antage, at man paa ingen Maade kan gaae den Vej, som Mindretallet har foreslaaet. Det forekommer mig i højeste Maade unaturligt, om man skulde straffe Huusbonden, fordi han efter Lyendets egen Begjæring havde indført i Lyendets egen Bog en Attest om Lyendets Forhold. Hvorledes skulde det interessere det Offentlige, at der ikke maatte skrives Noget derom i Bogen, saaledes at der endog saa skulde paalægges Straf derfor? Det formaaer jeg ikke at indsee. De fleste Lyender maae, som jeg tidligere har bemærket, antages at være gode og skikkelige Lyender og saaledes ønske Studsmaal i deres Bøger, og der er jo ingen Grund til, naar Huusbonden har været tilfreds med dem, at nægte ham at give dem et saadant Studsmaal. Heller ikke finder jeg, at der er foregaaet en saadan Forandring i Forholdene, at man nu skulde kunne mene, at der skulde være noget Krænkende for Lyendet

i at have en Studsmaalsbog. Det er ikke Lyender alene, som maae have en saadan Bog; Haandværksfolk maae have Bændrebøger, og, naar man vil argumentere derfra mod Studsmaal, saa maatte man tage andre lignende Bestémnelser med, som indeholdes i vor Lovgivning. Jeg vil derimod gjerne indromme, at det er rigtigt, hvad den ærede 1ste Landstingsmand for 2den Kreds (Thalbizer) bemærkede, at man ikke i Udkastet har søgt at løsne andre Baand end saadanne, hvis Løsning medføres af de nuværende Forhold; men det maa dog vel tilstaaes, at ved Udkastet virkelig flere Baand løsnes i Lyendeforholdet, og den ærede Rigsdagsmand har ogsaa bemærket dette ved at henpege paa, at Huustugten saa godt som falder bort, og at Ingen er pligtig til at tage fast Tjeneste, ligesom ogsaa at de Straffe, der ere fastsatte for visse Forseelser fra Lyendets Side, ere mindre end de, der findes i den nugældende Lovgivning. Men, naar Huusbonden saaledes faaer en ringere Magt over Lyendet, og navnlig ikke længere kan anvende nogen Huustugt, saa vilde han altsaa, naar Lyendet forseer sig — og der gives ogsaa slette Lyender —, kun have den meget besværlige Vej at kunne klage til Domstolene, og det forekommer mig derfor virkelig betænkeligt at gaae videre i at løsne disse Baand, saa at Huusbonden ganske blev priidgiven for slette Lyenders Drillerier, uden at kunne gjøre Noget derimod. Det er denne sidstnævnte Grund, der har medført, at jeg er meget tvivlsom om, hvorvidt man enten skulde holde paa den nye Regel, som jeg af de i Motiverne anførte Grunde har tilladt mig at foreslaae i Udkastet, eller om man skulde holde paa den nugældende Regel, som er, at Huusbonden, naar det forlanges, skal give Studsmaal, men da ogsaa er fri for Ansvar med Hensyn til dets Indhold, naar det ikke kan bevises, at han har givet det mod bedre Vidende. Det, at Lyendet veed, at Huusbonden kan give det et slet Studsmaal, naar han fortjener det, opfordrer Lyendet til under Tjenestetiden at opføre sig vel; men, naar ogsaa dette Baand falder bort, og der ikke hviler noget andet Baand paa Lyendet end en mulig Proces, som medfører Bekostninger og Fortræ-